

Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση

Τόμ. 1 (2005)

3ο Συνέδριο Σύρου στις ΤΠΕ

Σχεδιασμός ιστοτόπου-αρχές σχεδιασμού ιστοτόπου σχολικής μονάδας

Ιωάννα Σταμάτη

Βιβλιογραφική αναφορά:

Σταμάτη Ι. (2024). Σχεδιασμός ιστοτόπου-αρχές σχεδιασμού ιστοτόπου σχολικής μονάδας. *Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση, 1*, 316–322. ανακτήθηκε από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/cetpe/article/view/6254>

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ – ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Σταμάτη Ιωάννα

Εκπαιδευτικός Κλάδου ΠΕ19 - Πληροφορικής

ystamati@sch.gr

Εισήγηση στο Στρογγυλό Τραπέζι με θέμα «Διαδίκτυο και εκπαίδευση»

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο σχεδιασμός ενός καλού ιστοτόπου προϋποθέτει τη γνώση των χαρακτηριστικών που θα τον κάνουν φιλικό προς τον επισκέπτη του αλλά και των κανόνων που ισχύουν για όλους τους ιστοτόπους, όπως αυτοί ορίζονται από διεθνή πρότυπα, τη νομοθεσία και τις συνήθειες πρακτικές. Στην πρώτη ενότητα του παρόντος αναφέρονται τα εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από εκπαιδευτικούς για την ανάπτυξη ιστοτόπων. Στη δεύτερη ενότητα περιγράφονται βασικές παράμετροι καλαισθησίας και λειτουργικότητας όσον αφορά το περιεχόμενο ενός ιστοτόπου (αρχική σελίδα, κείμενα, γραφικά, εικόνες, animations, ύφος), ενώ στην τρίτη περιγράφονται συνήθειες πρακτικές πλοήγησης των ιστοτόπων. Στην τέταρτη ενότητα προτείνονται βήματα δημιουργίας ενός καλού ιστοτόπου. Στην πέμπτη ενότητα δίνεται έμφαση στους κανόνες δημιουργίας σχολικών ιστοτόπων. Προτείνονται κατηγορίες περιεχομένου για σχολικούς ιστοτόπους και τονίζονται οι κανόνες για το είδος του περιεχομένου που πρέπει να αποφεύγεται. Η παρούσα εισήγηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί από εκπαιδευτικούς που προτίθενται να αναπτύξουν τον προσωπικό τους ιστότοπο ή τον ιστότοπο της σχολικής μονάδας στην οποία υπηρετούν.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Διαδίκτυο, Ιστοσελίδα, Σχεδιασμός, Σχολικός Ιστότοπος, Παιδαγωγική Αξιοποίηση Διαδικτύου, Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κάποια από τα βασικά χαρακτηριστικά οποιουδήποτε καλού ιστοτόπου είναι η αισθητική, η λειτουργικότητα, η εύκολη πλοήγηση, η εργονομία και ο μικρός χρόνος φόρτωσης. Βέβαια αυτά τα χαρακτηριστικά συχνά έρχονται σε σύγκρουση, π.χ. μια εντυπωσιακή ιστοσελίδα με πολλές εικόνες απαιτεί μεγαλύτερο χρόνο φόρτωσης. Για το λόγο αυτό, κατά το σχεδιασμό ενός ιστοτόπου, πρέπει να επιδιώκεται η βέλτιστη ισορροπία, που εξαρτάται από το κοινό στο οποίο απευθύνεται ο ιστότοπος, από την ποσότητα της πληροφορίας που περιλαμβάνει και από το γενικότερο ύφος του.

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΩΝ

Προκειμένου να δημιουργηθεί ένας ιστότοπος, ανάλογα με το επίπεδο τεχνικής κατάρτισης του εκπαιδευτικού που αναλαμβάνει την ανάπτυξή του, προτείνεται να χρησιμοποιηθούν οι παρακάτω κατηγορίες εργαλείων:

- Εργαλεία κατασκευής ιστοσελίδων του Πανελλήνιου Σχολικού Δικτύου (Π.Σ.Δ. www.sch.gr). Τα εργαλεία αυτά απευθύνονται σε αρχάριους χρήστες των Η/Υ και παρέχουν τη δυνατότητα για αυτόματη κατασκευή και συντήρηση ιστοσελίδων σε ένα φιλικό περιβάλλον διεπαφής, με χρήση κάποιου φυλλομετρητή διαδικτύου (Internet Explorer ή Mozilla). Προκειμένου να χρησιμοποιηθούν, απαιτείται σύνδεση με τα στοιχεία πρόσβασης χρήστη του Π.Σ.Δ και πλοήγηση στην ιστοσελίδα «Δημιουργία Ιστοσελίδων» της ενότητας «mySch». Η εισαγωγή και μορφοποίηση του περιεχομένου γίνεται σε ένα επεξεργαστή κειμένου, ενώ υπάρχει δυνατότητα επέμβασης κατευθείαν

Εκπαιδευτική Πύλη Νοτίου Αιγαίου – www.epyna.gr

στον κώδικα HTML. Προσφέρονται εναλλακτικοί τρόποι παρουσίασης του περιεχομένου και του μενού πλοήγησης και υπάρχει δυνατότητα μεταφοράς και διαχείρισης αρχείων εικόνων.

- Εφαρμογές Αυτοματισμού Γραφείου όπως επεξεργαστές κειμένου, λογιστικά φύλλα και εφαρμογές δημιουργίας παρουσιάσεων. Σε αυτήν την περίπτωση ο υπεύθυνος ανάπτυξης έχει τη δυνατότητα να διαμορφώσει τα αρχεία του ιστοτόπου όπως ακριβώς θα το έκανε για απλά έγγραφα κειμένου, λογιστικά φύλλα κλπ. και στη συνέχεια να τα αποθηκεύσει με κατάλληλο μορφότυπο (HTML format) ώστε να μπορούν να δημοσιευτούν στον παγκόσμιο ιστό. Δεν απαιτούνται ιδιαίτερες γνώσεις, πέρα από την απλή γνώση χρήσης εφαρμογών αυτοματισμού γραφείου. Μειονέκτημα του συγκεκριμένου τρόπου κατασκευής ιστοτόπων είναι ότι συνήθως τα αρχεία που δημιουργούνται έχουν μεγάλο μέγεθος, εξαιτίας πληθώρας δεδομένων που αποθηκεύονται αυτόματα στις ιστοσελίδες από τα εργαλεία.
- Εφαρμογές Ανάπτυξης και Συντήρησης Ιστοσελίδων (π.χ. Macromedia Dreamweaver, Microsoft Frontpage, κ.ά.). Αυτές οι εφαρμογές είναι εξειδικευμένα εμπορικά προϊόντα ανάπτυξης ιστοσελίδων και περιλαμβάνουν ένα σύνολο δυνατοτήτων για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη ιστοσελίδων από περισσότερα άτομα, τον έλεγχο συνδέσμων και γενικότερα τη συντήρηση ιστοτόπων (χάρτης ιστοτόπου, ιστορικό αλλαγών, κλπ.). Συνήθως συνοδεύονται από ειδικά εργαλεία δημιουργίας πολυμεσικού περιεχομένου σε ιστοσελίδες (εικόνες, ήχοι, video, κλπ.). Προκειμένου να χρησιμοποιηθούν, ο υπεύθυνος ανάπτυξης των ιστοσελίδων πρέπει να έχει σχετικά καλή εξοικείωση με τη χρήση ανάλογων προϊόντων λογισμικού.
- Συνδυασμό των παραπάνω μεθόδων.

Ανεξάρτητα από τον τρόπο κατασκευής του ιστοτόπου τους, οι εκπαιδευτικοί μπορούν αν το επιθυμούν να εντάξουν τον ιστοτόπό τους σε μια κατηγορία περιεχομένου και να τον διαφημίσουν στην πρώτη σελίδα του Π.Σ.Δ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

1. ΑΡΧΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ

Η αρχική σελίδα του ιστοτόπου πρέπει να περιλαμβάνει συνδέσμους προς όλες τις βασικές ιστοσελίδες του ιστοτόπου και να λειτουργεί σαν πίνακας περιεχομένων. Δεν είναι καλό να περιλαμβάνει πραγματικές πληροφορίες, εξαιρουμένου κάποιου εισαγωγικού κειμένου με αναφορά στους στόχους και τους κανόνες δεοντολογίας του ιστοτόπου, καθώς και στην ταυτότητα του ιδιοκτήτη και των προσώπων που είναι υπεύθυνα για το σχεδιασμό και την ανάπτυξή του.

Η αρχική σελίδα είναι ίσως η μόνη σελίδα που μπορεί να διαφέρει στην πολυπλοκότητα της δομής της από τις υπόλοιπες σελίδες του ιστοτόπου. Σε καμιά περίπτωση όμως δεν πρέπει να διαφέρει στο ύψος ή τους χρωματισμούς της.

2. ΚΕΙΜΕΝΑ

Σημαντικό παράγοντα καλαισθησίας για έναν ιστοτόπο, αποτελούν τα κείμενα που περιλαμβάνονται στις σελίδες του. Σελίδες ανορθόγραφες ή με λάθη συντακτικά και λογικά προσβάλλουν ανεπανόρθωτα την αισθητική του επισκέπτη αλλά και τη συνολικότερη εικόνα του ιστοτόπου. Επίσης, αρνητικές εντυπώσεις προκαλούν οι μη έγκυρες σελίδες, οι σελίδες με περιεχόμενο διαφορετικό από αυτό που θα περίμενε να βρει ο επισκέπτης (βάσει της αναζήτησής

του σε μια μηχανή αναζήτησης ή της περιγραφής ή του τίτλου της σελίδας), καθώς και οι σελίδες που χρησιμοποιούν άλλες πηγές χωρίς να συνοδεύονται από τα κατάλληλα σχόλια, την επιστημονική τους τεκμηρίωση ή πρόσθετες πληροφορίες.

Επίσης, σελίδες που χρησιμοποιούν πολύ μεγάλες ή πολύ μικρές γραμματοσειρές είναι κουραστικές και λειτουργούν απωθητικά για τους επισκέπτες τους. Ακόμα όμως και οι διαφοροποιήσεις στους τίτλους, στις επικεφαλίδες και στην ορολογία μεταξύ των ιστοσελίδων του ιστοτόπου μπορούν να μπερδέψουν τον επισκέπτη.

Γενικότερα, σε όλες τις σελίδες του ιστοτόπου, ο όγκος της πληροφορίας που εμφανίζεται πρέπει να διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα. Τεράστιες σελίδες που απαιτούν πολλά scroll-down για να αναγνωστούν, λειτουργούν αποθαρρυντικά για τον επισκέπτη, ο οποίος σπάνια διαβάζει το περιεχόμενό τους.

3. ΓΡΑΦΙΚΑ, ΕΙΚΟΝΕΣ, ANIMATIONS

Φυσικά, τα γραφικά, οι εικόνες και τα animations συμβάλλουν και αυτά στην αισθητική οποιουδήποτε ιστοτόπου. Όμως η χρήση τους κρύβει κινδύνους και γι' αυτό πρέπει να χρησιμοποιούνται με σύνεση. Ειδικά όσον αφορά τα animations, η συχνή χρήση τους είναι ιδιαίτερα κουραστική για τους επισκέπτες του ιστοτόπου, που καταλήγουν να τα αγνοούν. Εξάλλου, η ύπαρξη μεγάλων εικόνων και animations προκαλεί καθυστερήσεις στη φόρτωση μιας ιστοσελίδας. Γι' αυτό πρέπει να γίνονται κάποιοι συμβιβασμοί κατά το σχεδιασμό τους, οι οποίοι όμως δεν έχουν ιδιαίτερο αντίκτυπο στο τελικό αποτέλεσμα στην οθόνη.

Η τυπική ανάλυση για γραφικά στο web είναι τα 72 dpi (dots per inch), πολύ μικρότερη δηλαδή από τις αναλύσεις που απαιτούνται στις εκτυπώσεις (desktop publishing). Επίσης, κατάλληλα formats για εικόνες στο web, επειδή υποστηρίζονται από όλους τους φυλλομετρητές, είναι τα διεθνή πρότυπα JPG (ή JPEG) και GIF. Το πρώτο είναι στην ουσία πρότυπο συμπίεσης με ιδιαίτερα θετικό αντίκτυπο στο μέγεθος των τελικών αρχείων, ενώ το δεύτερο μπορεί να απεικονίσει μέχρι 256 χρώματα και δεν είναι κατάλληλο για φωτογραφίες, αλλά ενδείκνυται για κουμπιά πλοήγησης, logos, animations κλπ.

4. ΟΠΤΙΚΗ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΚΑΙ ΎΦΟΣ

Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό των ιστοσελίδων είναι η οπτική ισορροπία τους. Η οπτική ισορροπία εξαρτάται από τον τρόπο που κατανέμεται το οπτικό βάρος στη διάταξη της οθόνης. Τα αντικείμενα που έλκουν το βλέμμα του επισκέπτη της σελίδας είναι αυτά με το μεγαλύτερο οπτικό βάρος, ενώ η ισορροπία μπορεί να είναι συμμετρική ή ασύμμετρη. Στη συμμετρική ισορροπία χρησιμοποιούνται αντικείμενα του ίδιου οπτικού βάρους και το αποτέλεσμα αποπνέει τάξη και κανονικότητα. Στην ασύμμετρη ισορροπία αντίθετα, δίνεται μεγάλο βάρος σε συγκεκριμένα αντικείμενα (π.χ. εικόνα στο κέντρο της οθόνης) και μικρότερο σε άλλα (π.χ. περιφερειακά εικονίδια) και το αποτέλεσμα αποπνέει δυναμισμό και προσκαλεί το εξερευνητικό βλέμμα. (Γεωργίου κ.ά, 1999)

Η σημαντική πληροφορία κάθε σελίδας καλό είναι να τονίζεται οπτικά, π.χ. να τοποθετείται στο κέντρο της σελίδας, ή μέσα σε πλαίσιο με διαφορετικό υπόβαθρο, ή με διαφορετική γραμματοσειρά από τα μενού κ.ά. Βέβαια, πρέπει να δίνεται πάντα προσοχή στο ενιαίο ύφος τόσο στο εσωτερικό των ιστοσελίδων όσον και του ιστοτόπου γενικότερα, ώστε να μην δίνεται στον επισκέπτη η εντύπωση της προχειρότητας. Το ενιαίο ύφος στο εσωτερικό των ιστοσελίδων επιτυγχάνεται με την αρμονία των χρωμάτων, των γραμματοσειρών, αλλά και του ύφους των εικονιδίων, animations κλπ. Το ενιαίο ύφος του ιστοτόπου επιτυγχάνεται με την τήρηση κανόνων στη δομή και τους χρωματισμούς των ιστοσελίδων, καθώς και στις επιλογές πλοήγησης.

Ειδικότερα, αν ο ιστότοπος σας απευθύνεται και σε παιδιά, καλό είναι να έχει ψυχαγωγικό ύφος (Γεωργίου κ.ά, 1999). Σε αυτό βοηθούν:

- τα χαρούμενα χρώματα, που είναι ιδιαίτερα προσφιλή στα παιδιά,
- η οργάνωση των συνδέσμων σε εικονοχάρτες,
- οι αλληγορίες, π.χ. με εικόνες που οδηγούν σε ιστοσελίδες με τις λειτουργίες που απεικονίζουν (π.χ. εικόνα βιβλιοθήκης που οδηγεί στην ηλεκτρονική βιβλιοθήκη του σχολείου, εικόνα εφημερίδας που οδηγεί στην ηλεκτρονική εφημερίδα, εικόνα στοίβας CD με συγκεκριμένα labels που οδηγεί στα αντίστοιχα ηχητικά ντοκουμέντα κ.ά.) και,
- η χρήση ανθρώπινων μορφών ή άλλων προσωπικοτήτων (μασκότ).

Σε κάθε περίπτωση, ο δημιουργός του ιστοτόπου δεν πρέπει να οδηγείται σε υπερβολές και να προσέχει ώστε οι επιλογές του να είναι αντίστοιχης αισθητικής με την ηλικία των παιδιών στα οποία απευθύνεται. Έτσι, δεν θα αποθαρρύνονται οι νέοι επισκέπτες του ιστοτόπου, καθώς δεν θα τον κρίνουν π.χ. «υπερβολικά παιδικό» για τα ενδιαφέροντά τους (Nielsen, 2002).

5. ΠΛΟΗΓΗΣΗ

Όσον αφορά το σχεδιασμό της πλοήγησης για τον ιστότοπο, υπάρχουν διάφοροι τρόποι πλοήγησης, όπως τα μενού πλοήγησης, οι εικόνες-άγκυρες, τα κουμπιά πλοήγησης, τα scrollbar-like μενού, αλλά και ο απλούστερος τρόπος πλοήγησης με συνδέσμους κειμένου (π.χ. τον τίτλο, μια μικρή περιγραφή, λέξεις-κλειδιά ή τη διεύθυνση της σελίδας στην οποία οδηγεί ο σύνδεσμος).

Για τη διευκόλυνση του επισκέπτη, μπορεί να προστεθεί σε κάθε ιστοσελίδα μια άγκυρα (κουμπί, κείμενο, εικόνα) που οδηγεί στην αρχική σελίδα του ιστοτόπου, μία που οδηγεί στην προηγούμενη σελίδα και, αν έχει νόημα, μία που οδηγεί στην κεντρική σελίδα της ενότητας στην οποία βρίσκεται η συγκεκριμένη ιστοσελίδα. Επίσης, σε ιστοσελίδες που είναι μεγαλύτερες από μια σελίδα οθόνης, καλό είναι στο τέλος κάθε σελίδας οθόνης να τοποθετείται ένας σύνδεσμος «Επιστροφή στην κορυφή».

Σε κάθε περίπτωση, τα κουμπιά πλοήγησης πρέπει να είναι συγκεντρωμένα κάπου μαζί (π.χ. ομαδοποιημένα σε μια γραμμή πλοήγησης), σε σταθερό μέρος και ξεχωριστά από το καθαρό περιεχόμενο. Επίσης, ενδείκνυται να είναι ορατά στην οθόνη χωρίς να απαιτείται κύλιση, γιατί διαφορετικά γίνονται ιδιαίτερα δύσχρηστα.

Αν ο μηχανισμός πλοήγησης που έχει επιλεγεί για τον ιστότοπο περιλαμβάνει πολλές εικόνες-άγκυρες, η λειτουργικότητά τους πρέπει να τονίζεται π.χ. με αντίστοιχους τόνους στο χρωματισμό τους, πλαίσια, συγκεκριμένη συμπεριφορά κ.ά. (Nielsen, 2002). Μια ιστοσελίδα εικόνων που απαιτεί από τον επισκέπτη να τοποθετήσει το ποντίκι σε κάθε σημείο της οθόνης προκειμένου να ανακαλύψει πού υπάρχει διαδραστικότητα, δεν χαρακτηρίζεται ως ιδιαίτερα φιλική.

Αντίστοιχα, οι σύνδεσμοι υπερκειμένου του ιστοτόπου, καλό είναι να συνοδεύονται από περιγραφικούς τίτλους, ώστε να είναι πιο φιλικό προς τον επισκέπτη των ιστοσελίδων. Ένα άλλο στοιχείο που αποτελεί βασική γνώση για τους χρήστες του διαδικτύου είναι ότι οτιδήποτε είναι υπογραμμισμένο είναι σύνδεσμος υπερκειμένου. Γι' αυτό, αν δεν θέλουμε η πλοήγηση στον ιστότοπό μας να κρύβει δυσάρεστες εκπλήξεις στους επισκέπτες του, φροντίζουμε μέσα στις ιστοσελίδες να τονίζουμε τις σημαντικές πληροφορίες με διαφορετικές μεθόδους π.χ. με έντονα γράμματα ή με διαφορετικό χρώμα γραμματοσειράς.

Το άνοιγμα καινούργιων παραθύρων που οδηγούν πάλι στον ιστότοπο καλό είναι να αποφεύγεται, καθώς μπορεί να γίνει πολύ κουραστικό για το χρήστη. Επίσης, συνιστάται να προειδοποιείται ο χρήστης για το μεγάλο χρόνο φόρτωσης κάποιων συνδέσμων (π.χ. να αναφέρεται το μέγεθος των αρχείων που πρόκειται να κατεβούν) και να του δίνεται η δυνατότητα να διακόπτει την εργασία του μέσα σε μια σελίδα, π.χ. να τερματίζει ένα ηχητικό ντοκουμέντο ή

ένα video, χωρίς να «φεύγει» βεβιασμένα από τον ιστότοπο. Μια καλή πρακτική, αν και χρονοβόρα κατά τη δημιουργία του ιστοτόπου, είναι ο συνδυασμός των αρχείων ήχου και video με το ισοδύναμο αρχείο κειμένου.

Σε μεγάλους και περίπλοκους ιστοτόπους κρίνεται σκόπιμη η ύπαρξη συστήματος βοήθειας, μηχανής αναζήτησης και χάρτη πλοήγησης του ιστοτόπου, σε εμφανή και εύκολα προσβάσιμα σημεία (π.χ. κοντά στα κουμπιά πλοήγησης). Βέβαια είναι αυτονόητο ότι αυτές οι λειτουργίες πρέπει να ενημερώνονται δυναμικά με οποιαδήποτε ενημέρωση του ιστοτόπου, προκειμένου να μην λειτουργούν παραπλανητικά για τον επισκέπτη. Επίσης, σελίδες του τύπου «υπό κατασκευή» καλό είναι να εξαιρούνται από το χάρτη πλοήγησης αλλά και από τον ιστότοπο γενικότερα. Τέλος, οι εξωτερικοί σύνδεσμοι, που δεν συντηρούνται από το δημιουργό του ιστοτόπου, πρέπει να ελέγχονται συχνά, ώστε ο επισκέπτης του να μην οδηγείται σε «νεκρές» σελίδες μέσα από αυτόν.

Σε κάθε περίπτωση, καλό θα ήταν ο ιστότοπος να είναι προσπελάσιμος και από άτομα με ειδικές ανάγκες. Η συγκεκριμένη κατηγορία επισκεπτών χρησιμοποιεί ειδικές εφαρμογές που έχουν αναπτυχθεί για την πλοήγηση των ΑμΕΑ στο διαδίκτυο. Οι διεθνείς προδιαγραφές των ιστοτόπων που συνεργάζονται αρμονικά με αυτού του είδους τις εφαρμογές (προσβάσιμοι ιστοτόποι) βρίσκονται στο δικτυακό τόπο <http://www.W3C.org/WAI/>.

ΒΗΜΑΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ

1. Αποφασίζουμε σε ποιους απευθύνεται και τι θέλουμε να περιλαμβάνει ο ιστότοπός μας. Σκεφτόμαστε παράλληλα το χρόνο που μπορούμε να διαθέσουμε τόσο για τη δημιουργία όσο και για τη συντήρησή του (έλεγχος συνδέσμων, ανανέωση πληροφοριών, ανανέωση δομής και λειτουργικότητας) και αν χρειάζεται κάνουμε κάποιους συμβιβασμούς στο περιεχόμενο του (BECTA, www.ictadvice.org.uk).
2. Συγκεντρώνουμε σε ηλεκτρονική μορφή τις πληροφορίες (αρχεία κειμένων, λίστες εξωτερικών συνδέσμων) που θα συμπεριλάβουμε στον ιστότοπό μας, καθώς και τη λίστα των πηγών μας για καθεμία από αυτές. Παράλληλα ελέγχουμε αν διέπονται από κανόνες προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων και προσωπικών δεδομένων και σε περίπτωση που αυτό ισχύει για κάποιες, τις αποκλείουμε από τον ιστότοπό μας.
3. Ανάλογα με το μέγεθος που υπολογίζουμε να έχει ο ιστότοπός μας, αποφασίζουμε ποια θα είναι η δομή του και οι τρόποι πλοήγησης σε αυτόν. Εξασφαλίζουμε ότι γνωρίζουμε ή μπορούμε να μάθουμε τον τρόπο ανάπτυξης των μεθόδων πλοήγησης που επιλέξαμε. Σε αυτή τη φάση, αν έχουμε τη δυνατότητα, καλό είναι να μελετήσουμε τα διεθνή πρότυπα που θα εξασφαλίσουν τη διαλειτουργικότητα του ιστοτόπου μας με άλλους ιστοτόπους (χρήση μεταδεδομένων και meta-tags, γλώσσες HTML, XML, XHTML).
4. Δημιουργούμε στο χαρτί ένα σκαρίφημα με το χάρτη πλοήγησης του ιστοτόπου μας. Λαμβάνουμε υπόψη μας το μέγεθος των κειμένων που πρόκειται να ενσωματωθούν ως απλές ιστοσελίδες, ώστε αν απαιτείται, να δημιουργήσουμε για καθένα απ' αυτά περισσότερες από μία, αντί να υποχρεώσουμε το χρήστη να διαβάσει μακροσκελείς σελίδες.
5. Αποφασίζουμε ποιο θα είναι το ύφος των σελίδων, επιλέγουμε (στο διαδίκτυο, ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες, περιοδικά κλπ.) ή σχεδιάζουμε με κατάλληλα ηλεκτρονικά εργαλεία τα διάφορα γραφικά, τα κουμπιά πλοήγησης, το υπόβαθρο (background), την εικόνα της αρχικής σελίδας, κλπ.
6. Με τη βοήθεια ενός εργαλείου δημιουργίας ιστοσελίδων αναπτύσσουμε τις σελίδες του ιστοτόπου μας.

7. Ελέγχουμε τη λειτουργία του ιστοτόπου μας αναλυτικά με ένα φυλλομετρητή διαδικτύου (web-browser) και επαναλαμβάνουμε τα βήματα 6 και 7 μέχρι να φτάσουμε στο επιθυμητό αποτέλεσμα.
8. Ανεβάζουμε τον ιστότοπό μας στο διαδίκτυο.
9. Διαφημίζουμε τον ιστότοπό μας όπου κρίνεται απαραίτητο (π.χ. σε ιστοτόπους γνωστών μηχανών αναζήτησης).

ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Όσα αναλύθηκαν στις προηγούμενες ενότητες ισχύουν φυσικά και για τους ιστοτόπους των σχολείων. Ειδικότερα όμως για αυτούς τους ιστοτόπους, πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή σε πιο συγκεκριμένα στοιχεία, όπως ο στόχος δημιουργίας του και το περιεχόμενό του.

Ο ιστότοπος του σχολείου δεν πρέπει να λειτουργεί ως ένας τρόπος προβολής των εκπαιδευτικών για λόγους ανταγωνισμού ή ως ένας χώρος υποβολής προσωπικών πληροφοριών. Ο ιστότοπος του σχολείου δεν πρέπει καν να θεωρηθεί ένα καλό μέσο απασχόλησης κάποιων «δύσκολων» παιδιών με ταλέντο. Αντίθετα, μπορεί να λειτουργήσει ως:

- Ένα εργαλείο πληροφόρησης για τα πεπραγμένα στη τάξη και στο σχολείο.
- Πηγή περηφάνιας και ενθουσιασμού για τις σχολικές δραστηριότητες.
- Μέσο αναγνώρισης του έργου των μαθητών/τριών στο σχολείο και προβολής του στην ευρύτερη κοινότητα.
- Πηγή πληροφοριών για τους γονείς, τους μαθητές/τριες και άλλους εκπαιδευτικούς ακόμα και για αυτούς που βρίσκονται σε μεγάλη απόσταση.
- Τρόπος συνεργασίας με άλλους εκπαιδευτικούς ή τρόπος διασύνδεσης με άλλες τάξεις.
- Σημείο έναρξης για την χρήση διαφόρων δυνατοτήτων του διαδικτύου.

Όσον αφορά το περιεχόμενό του, ο ιστότοπος ενός σχολείου καλό είναι να περιέχει:

- Πληροφορίες για τις υποχρεώσεις φοίτησης και τα δικαιώματα των μαθητών/τριών από τον Σχολικό Κανονισμό.
- Πληροφορίες για τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των γονέων και κηδεμόνων με αναλυτική περιγραφή των σχετικών διαδικασιών (π.χ. δικαιολόγηση απουσιών).
- Πρότυπα διαφόρων εγγράφων σε ηλεκτρονική μορφή.
- Πληροφορίες για το Σύλλογο Καθηγητών.
- Πληροφορίες για τον τρόπο επικοινωνίας με καθέναν από τους εκπαιδευτικούς (ημέρες, ώρες, τόπος) και τη Διεύθυνση (ώρες γραφείου, e-mail) του σχολείου.
- Το πρόγραμμα των μαθημάτων.
- Το πρόγραμμα των εργαστηρίων.
- Την ανάθεση μαθημάτων στα μέλη του Συλλόγου Καθηγητών.
- Πληροφορίες για το είδος (εργαστηριακό ή/και θεωρητικό) και το περιεχόμενο των μαθημάτων, την διδακτέα και εξεταστέα ύλη, τον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών/τριών και τις ελάχιστες απαιτήσεις του εκπαιδευτικού.
- Το ημερολόγιο του σχολείου (δραστηριότητες, γιορτές, επισκέψεις, εκδρομές, εκλογές).
- Ανακοινώσεις του σχολείου.
- Πληροφορίες επικοινωνίας με τον υπεύθυνο του ιστοτόπου.

Επίσης, ανάλογα με το ενδιαφέρον και την εξοικείωση των εκπαιδευτικών με τις νέες τεχνολογίες και το διαδίκτυο, αλλά και ανάλογα με τους διαθέσιμους πόρους και το χρόνο των μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών, ο ιστότοπος του σχολείου μπορεί να περιέχει:

- Αναλυτικές πληροφορίες για κάθε μάθημα (πρόγραμμα ενδοσχολικών και εξωσχολικών δραστηριοτήτων, ημερολόγιο εξετάσεων, ανάθεση και εργασίες μαθητών/τριών, διδαχθείσα ύλη, σημαντικές ημερομηνίες κ.ά.).
- Σημειώσεις και σχέδια μαθημάτων.
- Χρήσιμες Συνδέσεις (γενικού ενδιαφέροντος, ειδικού περιεχομένου, μεγάλης επισκεψιμότητας, πηγές, βιβλιοθήκες) και μηχανή αναζήτησης.
- Ηλεκτρονική Εφημερίδα.
- Σελίδες των Μαθητικών Συμβουλίων (πενταμελών, δεκαπενταμελών) και του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων.
- Ηλεκτρονική βιβλιοθήκη και πληροφορίες για τη σχολική βιβλιοθήκη.
- Πληροφορίες για την ευρύτερη κοινότητα και την περιοχή που στεγάζεται το σχολείο.
- Βιβλίο Επισκεπτών και σελίδες συζητήσεων για την κοινότητα του σχολείου.

Κατά τη δημιουργία του ιστοτόπου ενός σχολείου προσοχή πρέπει επίσης να δοθεί στο είδος του περιεχομένου που πρέπει να αποφεύγεται. Συγκεκριμένα, ο ιστότοπος ενός σχολείου δεν επιτρέπεται να περιέχει:

- Προσωπικά στοιχεία των μαθητών/τριών ή εκπαιδευτικών. Οι μαθητές/τριες μπορούν να αναφέρονται (π.χ. στις εργασίες) με τα μικρά τους ονόματα ή τον Α.Μ., χωρίς το επώνυμό τους.
- Φωτογραφίες, ηχητικά ντοκουμέντα, video μαθητών/τριών, εκτός και αν υπάρχει έγγραφη άδεια από τους γονείς/κηδεμόνες τους. Σε κάθε περίπτωση, δεν πρέπει να γίνεται ποτέ παράλληλη αναφορά των ονομάτων των μαθητών/τριών.
- Καταχωρίσεις βαθμών και επιδόσεων των μαθητών/τριών.
- Διαφημίσεις εμπορικού περιεχομένου ή δυσφημιστικό περιεχόμενο οποιουδήποτε είδους.
- Συνδέσμους στις προσωπικές σελίδες μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών.
- Συνδέσμους σε ιστοσελίδες ψυχαγωγικού περιεχομένου.
- Πηγές που προστατεύονται από πνευματικά δικαιώματα των δημιουργών τους.
- Γραμματικά, συντακτικά ή λογικά λάθη οποιουδήποτε είδους.
- Εσφαλμένες πληροφορίες, ανακριβή δεδομένα ή δεδομένα που έχουν πάψει να ισχύουν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Becta ICT Advice (2003), Making Web Sites Work - How to Plan and Design an Effective School Website, BECTA
2. Becta ICT Advice, What are the management issues of creating a school website?, 'http://www.ictadvice.org.uk/index.php?section=te&catcode=as_int_pub_03&rid=3842&wn=1&country=eng', BECTA, Προσπελάστηκε 21-11-2004
3. Nielsen J., Jakob Nielsen on Usability and Web Design, 'http://www.useit.com', Προσπελάστηκε 22-11-2004
4. Nielsen J. (2002), *Usability of Websites for Children: 70 design guidelines based on usability studies with kids*, Nielsen Norman Group Report, Jakob Nielsen's AlertBox
5. Γεωργίου Θ., Κάππος Ι., Λαδιάς Α., Μικρόπουλος Α., Τζιμογιάννης Α., Χαλκιά Κ. (1999), *Πολυμέσα-Δίκτυα: Βιβλίο Μαθητή Γ' Ενιαίου Λυκείου (Τεχνολογικής Κατεύθυνσης)*, ΟΕΔΒ
Εκπαιδευτική Πύλη Νοτίου Αιγαίου – www.epyna.gr